

Konge og magt

Målgruppe: 4-6. klasse

Varighed: 1,5 time

Fagområder: Historie og kristendomskundskab

Kort beskrivelse

Konge og magt er et dialog- og opgavebaseret undervisningsforløb. Undervisningen foregår på et af de centrale steder for Valdemar den Stores magtudøvelse og inddrager de lokale kendetegn som udgangspunkt og kontekst for forløbet. Eleverne introduceres til Valdemar den Store og middelalderens magtsystem og arbejder herefter i grupper med opgaver, der skaber forskellige perspektiver på, hvad magt er, og hvordan den kan udmønte sig. I fællesskab diskuterer klassen, hvor meget magt de forskellige opgavetemaer bidrager med, hvorigennem forståelsen af magtbegrebet og Valdemar den Stores kongevælde nuanceres og sættes i perspektiv.

Praktiske oplysninger

Forløbet er et 1,5 timer langt undervisningsforløb i og omkring Sct. Bendts Kirke i Ringsted. Eleverne får mere ud af besøget, hvis de kender lidt til emnet inden turen. Til forløbet findes derfor et læsehæfte *Kampen om magten*, som eleverne kan bruge til forberedelse og efterbearbejdning af besøget. Her anbefales særligt side 2-4 og 8-10, hvor undervisningsforløbets personer og kontekst kort præsenteres. Læsehæftet kan kombineres med elevopgaverne på side 2-3 i hæftet: *På jagt efter middelalderen i Vestsjælland*. Derudover er der på side 19-21 i samme hæfte et spil, der med fordel kan suppleres med spørgsmålskort til stederne borg/kloster/kirke, som enten eleverne selv laver, eller læreren forbereder, som afslutning på forløbet. Til slut i hæftet (side 22-23) er to stamtræer for hhv. kongeslægten og Hvideslægten, der kan lette overblikket.

Undervisningsforløbet kan med fordel kombineres med et besøg på egen hånd til en eller to af lokaliteterne beskrevet i materialet *På jagt efter middelalderen i Vestsjælland*. Her er særligt tur 3: I Valdemars fodspor relevant. Tur 3 indeholder oplysninger og opgaver til:

- Voldstedet ved Skjoldnæsholm – kongens borg
- Knud Lavards Kapel i Haraldsted – miraklerne ved kilden
- Fjenneslev Kirke – Valdemarslægten venskab med Hvideslægten

Kulturbussen kan bestilles på www.kulturbus.dk

Formål

Konge og magt har til formål at skabe bevidsthed om middelalderens magtformer og -udtryk. Eleverne får indledningsvist en forståelse af den historiske kontekst omkring Valdemar den Stores kongevælde og ud fra deres egen forståelse af emnet, introduceres de til, hvad magt er. Gennem forløbets gruppearbejde præsenteres eleverne for forskellige magtudtryk, som de

sammen skal gå på opdagelse i og undersøge med udgangspunkt i Sct. Bendts Kirke og udleveret materiale. Forløbet tager afsæt i Valdemar den Store og perioden ca. 1100-1200 og arbejder med personer, steder og begivenheder som kulturhistorisk case.

Pædagogiske greb

Forløbet er et dialogbaseret undervisningstilbud med en før, under og efter tilgang. Under besøget kommer eleverne til at arbejde med emnet i grupper, hvor de skal undersøge forskellige magtudtryk gennem en opdagelse af kirken og relateret materiale. Afslutningsvist opsamles der i plenum, hvor elevernes fund præsenteres og sættes i kontekst til magtbegrebet.

Fælles mål

Konge og magt understøtter flere videns- og færdighedsmål under de overordnede kompetencemål for Historie og Kristendom for mellemtrinnet. Særligt for forløbet er følgende læringsmål:

- Eleven har viden om middelalderens magtsystem og Valdemar den Store
- Eleven får en forståelse for historiske spor og deres brug ved at gå på opdagelse i kirken og den historiske case
- Eleven har en forståelse for kristendommens betydning og sammenhængen mellem kongens og kirkens magt i middelalderen
- Eleven forstår, hvordan magt kan komme til udtryk og styrkes på forskellige måder

Det vil være relevant at bruge undervisningsforløbet i et bredt emnearbejde om middelalderen, eksempelvis i forbindelse med kanonpunktet Absalon.

Beskrivelse af undervisningsforløbet

Undervisningsforløbet har en før-under-efter tilgang. Gennem forberedelsesarbejde i klassen med læsehæftet *Kampen om magten* introduceres eleverne til personer, steder og begivenheder der arbejdes videre med under besøget i Ringsted. Hæftet er en fiktiv fortælling, der kan læses af eleverne selv eller anvendes som højtlesning i klassen.

Forløbet indledes med, at gruppen bliver modtaget af formidleren på Ringsted Torv ved statuen af Valdemar den Store. Via dialog, der tager udgangspunkt i elevernes observationer, italesættes magtbegrebet, og gruppen introduceres til Valdemar den Store og middelalderens valgkonedømme som case.

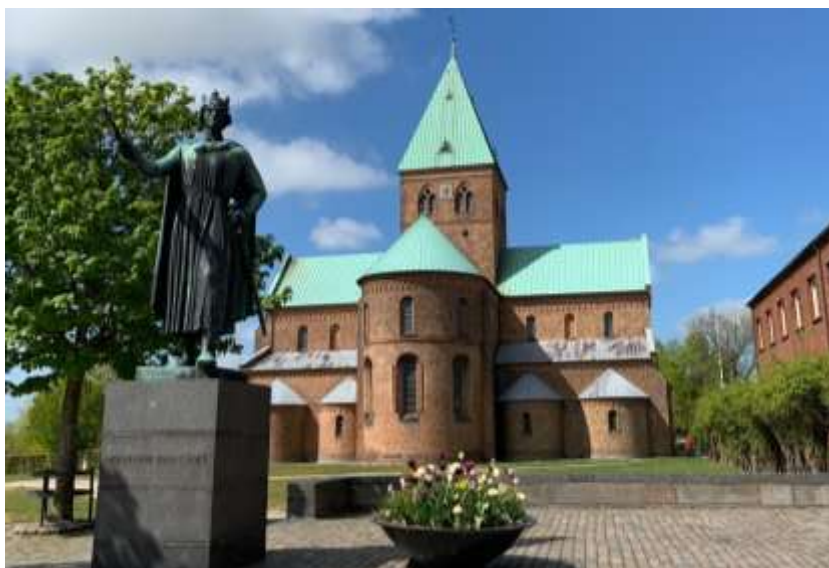
Gennem en øvelse kontekstualiseres hvad magtsymboler er, samt hvorfor de er vigtige. Herefter inddeles eleverne i fire grupper med temaerne: Konge og kirke, helgener, våbenskjold og hyldest. Gennem brug af udleverede opgavebeskrivelser, -materiale og Sct. Bendts kirke, går eleverne selv på opdagelse i de forskellige temaer, der alle relaterer til magt og Valdemar den Store. Gruppearbejdet faciliterer gruppediskussioner, undersøgelser og refleksioner, der er åbne for elevernes egne fortolkninger og forståelse af emnet.

Efterfølgende samles klassen og fremlægger, diskuterer og vurderer i plenum, hvor meget magt de forskellige temaer bidrager til. Dette relateres sammen med formidleren til den historiske case, magtbegrebet og et nutidsperspektiv, hvorved der skabes forbindelse mellem elevernes arbejde, deres forestillingsverden og nutidsbillede.

Videre arbejde med emnet

Undervisningsforløbet, og et eventuelt bredere emnearbejde om middelalderen, kan med fordel afrundes i klassen med spillet *Kampen om magten*, som beskrevet i hæftet *På jagt efter middelalderen i Vestsjælland* (side 19-21). Spillet kan suppleres med spørgsmålskort til stederne borg/kloster/kirke, som enten eleverne selv laver, eller læreren forbereder på forhånd. Herigennem bruges gamification til at repetere emnet og samle op på forløbets viden, som eleverne selv sætter i spil i deres arbejdsgrupper. Spillepladen kan findes [her](#) i stort format.

Du kan derudover lade eleverne dokumentere besøget i Ringsted og Sct. Bendts Kirke og efterfølgende lave en udstilling med deres billeder og beskrivelser på skolen.

Hvis du vil vide mere

1. <http://wiki.ringstedhistorie.dk/index.php/Forside> (Ringsteds wiki, se eksempelvis opslagene: Valdemar den Store, Knud Lavard, Sct. Bendts Kirke)
2. <https://www.dr.dk/drtv/se/historien-om-danmark-tidlig-middelalder-145567> (Historien om Danmark, episode 4: Tidlig middelalder)
3. <https://www.ringstedsogn.dk/kirkerne/sct-bendts-kirke/>
4. <http://danmarkskirker.natmus.dk/soroe/skt-bendts-kirke/> (Danmarks kirker, Nationalmuseets beretning om Sct. Bendts Kirke fra 1936-38).
5. Michael Kræmmer: Den hvide klan. Om Absalon, hans slægt og hans tid (1999)
6. Michael Kræmmer: Kongemordernes slægt (2007)